

## רדיו, טייפ, נגן – בקול בשבת ? – 1090

לאן הגענו ? פשט השו"ע שאינו חושש להשמעת קול ומתיר ריחיים מערב שבת. ואילו הרמ"א אוסר (אא"כ כן מקובל תמיד להסדיר מראש כמו ב'זוג המקשקש'). ולשיטת השו"ע האם יש מקור לאסור השארת שיעור תורה פועל מערב שבת (לגבי נגינה – דיון בפני עצמו) או שידלק מעצמו בשבת ? לגבי פסק השו"ע המתיר 'השמעת קול' – שתי הסתייגויות:

שו"ת יביע אומר חלק א' או"ח סימן כ' אות י"ב ג' / צמצום היתרו של השו"ע

בדין הטילפון והגרמפון והרדיו בשבת, אם יש בהם איסור תורה ואם מותר לערכם מע"ש שישמיעו קול בשבת... ובר מן דין יש עוד טעם לאסור משום דאושא מילתא והוא זילותא דשבת, וצריך לחוש למראית העין, שיחשדוהו השומעים שהדליק הרדיו בשבת, בפרט בזה"ז אשר בעוה"ר רבו המתפרצים...

הנה כבר נחלקו בכה"ג הפוסקים בדין ריחיים של מים אם מותר לתת לתוכן חטים מע"ש סמוך לחשיכה, שיש הרבה אוסרים משום זילותא דשבת ע"י השמעת קול שיאמרו רחיים של פלוני טוחנות בשבת... ואף למרן השי"ע שם שפסק להתיר, י"ל דשאני התם דאף אם נתן החטים בשבת לטוחן אינו עובר אלא מדרבנן, וכמ"ש המג"א שם, ושכ"כ הסמ"ג וסמ"ק להדיא, משא"כ הכא דהוי חשדא של איסור דאורייתא. ואף על פי שהרבה אחרונים חולקים על המג"א בזה<sup>1</sup>, מ"מ י"ל שכ"ה דעת מרן לאסור שם רק מדרבנן, ויודה שיש לאסור כאן.

ועוד דשאני הכא דאיכא זילותא טפי, בצירוף הטעם שנעשה איסור בזה, ולכן טוב להחמיר אף בעיר שרובה גוים, ותחנת הרדיו שלהם, משום זילותא דשבת<sup>2</sup>. ועוד נלע"ד שאפי' תולה מודעה על פתח ביתו שהרדיו ערוך מע"ש ע"י שעון, אין דרך זו מוציאתו מדין חשדא, וכדאמרין בב"ב (קמה) איכא דשמע בהא ולא שמע בהא. וכן העוברים ושבים בלילות אינם רואים המודעה.

אגרות משה או"ח חלק ג' סימן נ"ה / צמצום היתרו של השו"ע

(מיקרופון) דבחול אין הדרך להעמיד אותו בזמן הקודם הרבה להדבור, שלכן אסור בשבת אף כשהעמידו אותו והכינוהו לזמן שידברו ויתפללו, כדאיתא בשבת דף י"ח לענין איסור נתינת חטים בע"ש שיטחנו בשבת דאמר רבה מפני שמשמעת קול ופסקו כן התוספות והרא"ש שם וכן הוא ברמ"א (או"ח) סימן רנ"ב סעיף ה' שכתב ויש אוסרין ברחים ובכל מקום שיש לחוש להשמעת קול, והוצרך ליתן טעם על מה שמעמידין כלי משקולת שקורין זייגער מע"ש אף על פי שמשמיע קול להודיע השעות בשבת כי הכל יודעין שדרכן להעמידו מאתמול, והובא טעם זה בב"י (או"ח) סוף סימן של"ח בשם האגור. ומשמע מהא דהביא גם המחבר היתר דזוג המקשקש לשעות דמותר לערכו להכינו מבע"י בסימן של"ח סעיף ג', שרק ברחים התיר לתת חטים סמוך לחשיכה משום דכל השומעין הטחינה יודעין שנשמע ממה שנתנו בע"ש שהרי נתן סמוך לטחינה, ורק בזה פליג ר' יוסף ארבה, שאף שיש שיחשבו בנתן הרבה חטים ונמשך טחינתם שעה כשישמע בסוף השעה שנתן עתה החטים אם לא היו בתחלת הטחינה שהותחל מבע"י, שמטעם זה אסר רבה, מתיר ר' יוסף משום דכיון שהוא דרך הטחינה אין טעם להחשד, אבל בהשמעת קול כה"ג דנשמע גם ההתחלה בשבת ואין הדרך כלל להעמיד בזמן קודם סובר המחבר שגם ר' יוסף מודה שאסור לכן הוצרך לכתוב שלהעמיד זוג המקשקש לשעות מותר שהוא מטעם האגור שהביא בב"י מחמת שהדרך לתקנו בכל יום על יום שלאחריו.

באר את דבריו ! לשיטתו מה הדין בהשמעת "מוסיקת רקע" (לולי דין 'כלי שיר') ?

| חודש אדר שני שנת תרס"ט                                                                                         | בעוה"י וואיזשען                                                                                                                                               | מחברת ליו מכתב ז                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| ערוך מאתי דוד צבי<br>כאמ"ס הצדיק מה"י זלמן<br>ב"ן זצ"ל קאמטצבורג                                               | <b>תל תרפיות</b><br>נתיסד בשנת תרנ"ב                                                                                                                          | יוציא לאור ע"י בית הדפוס<br>של <b>משלם זלמן</b> ואחיו<br><b>מנחם קאמטצבורג</b> |
| גרון ת"ח ורבינו<br>השואל ומשיב ככל חודש<br>בשמעתהא ובאגדה ובספקות להלכה ולמעשה<br>הנצרך לשעתי לכל המבקש דבר ה' | כסף המנוי לשנה: ד' פענא. בסלאוואקא<br>כ"ה סאקאל. באמעריקא ב' דולר. בארצות<br>ברישניא ז' שיללינג. בצרפת י"ז פראנק. בהולללנד<br>ג' גולדען. ובערך זה בשאר ארצות. |                                                                                |
| אדריסס לכתבים ולכספים : DAWID KATZBURG Vác, Ungarn                                                             |                                                                                                                                                               |                                                                                |

<sup>1</sup> עיין אבן העזר סימן שכ"ח ובביאור הלכה סימן רנ"ב ובהערה שגיאה ! הסימניה אינה מוגדרת. בהרחבה.

<sup>2</sup> ועי"ש שפתק לא יועיל וכו'.

(\* נשאלתי ע"ד הר"א ד"ר היינו כלי גגון אין חלילה או עכונה שגשגעת קול אחרץ נרמקס קולו ונגנן אהליו מיני סירים נעים אס דשאין להעמידו ולהכינו צע"ס כדי שישמע קולו דיוס שנת קודש צנת שיגיע להשעה שהעריכו וינגן אהליו שלי שיגע צו אדם כמפורסם בזמנינו וישנם וכוונת כאלו שהרבה צתי יודים ואפי' צצתי יראים עצור הקטנים מה דינו צצנת קודש אס אומר כ"ל? וזה המלי המהצר (אויס) צשלחנו הסבור דס"י של"ח השגעת קול צכלי סיר אסור (וס"ה צכ"ד שהוא דרך סיר ס"י של"ט סעי"ג) והוא נגנ' (עירובין פ"ד ע"א) לרבה הו' טעם האיסור משום דמאן יחקן כלי סיר ולעולא כל דצר שגשגעי קול אסור כעצולא סס ולענין הלכה יס שפוסקין בעולא ויס שפוסקין כרבה כעצולא צצ"י ס"י של"ח, וצגנ' סק"א סס נר"א דנקט ה"י כרבה ויע"ס צעפס"ק, אצל צג"ד אין צו שום סדך איסור של גשגעי קול כלל רק גועע אס הקול כי הו' צציתו ושועע מה שגזמרים או מדברים בשארין אינו גשגעי קול רק שועע אס הקול, וגדולה גזו עיני צצרכי ס"י ש"ו שהציא מהר"ג פורצ"י נלאל ג"ס דעותר

תל תלפיות / עמוד 53

סק"ד גש"ס צצס הדד"ז ע"ס, ולחראות ג"כ דכחל להיחלל עדין כפי שגשגעי יסנס גכוונת ראדיץ שגשגעי צצמגו צצמגו ולסגור ע"י עגגרת שיסגר צעפס"ק אש"ר אס יעריכו צע"ס אף אס יפסוק צצנת א"א לצוא צקל לחקנו ויס סיכר אז יס עקוס להחיר אפילו יוסצ צציתו ושועע ראדיץ שלו מה שגזמרים או מדברים דיצורי היום אחרץ עקסקיס, ועי' צצ"י ער"ה סעי"א אס קורין לאור סגר אפי' הוא נתן צעשגים ועי' גנ"א וצא"ס וסע"ת סק"צ גשגעי צא"ס ה"י סגור

תל תלפיות - לו / תל תלפיות / עמוד 53  
הודפס מאוצר החכמה

צעפס"ק גש"ס וצ"י יוסף כ' להחיר כדעת הא"ר ופי"כ האר"ם צצס שריס נחלס לישראל צצ"י ס"י צצס בגאון מהר"ם ק אצראדי ז"ל דאס הוא סגור ונר"א דרך זכוכ' יס להחיר וגדולה גזו עי' צעפס"ק סס דע"י קשר גשגעי שרי כעו ע"י עפס"ק ע"ס, וע"ס צצס צצרות פייס סג' עיי"ס, ואפילו לדעת סג' סס דעפס"ק היינו משום דמאן יחקן כלי סיר ולעולא כל דצר שגשגעי קול אסור כעצולא סס ולענין צצרון הסלחן סג' דעפס"ק לא ס"ל עכ"ס הטעם משום לא פלוג עיי"ס) אצל סג' כשיעריכו גש"ס צצנת שרי כ"ל רק פייסיקן שגאן יחקנו כ"ל וא"כ י"ל דע"י עפס"ק שרי אף לדיד' (ועי' שריס אערי יוסר ס"צ ס"י קע"א אור ח' וצ"י אפי' אור להלכה לצעשס אס יסכינו עמי הגדולים אשר צארץ יסיו נלס, ואעפ"י שגאל סדין אומר כ"ל ג"ס א"ס יר"א ה' צצנת יסנע עגמו ורת צצ' צצרת דעפס"ק גדולה סעכסלס צצילול צצנת קודש וצמו ילמדו להקל אף צצרת

תל תלפיות - לו / תל תלפיות / עמוד 54  
הודפס מאוצר החכמה

להלליק סגר דהוא איסור חורה והוא נכון יע"ס, ואחר כן זה אכני צדרך לפני ה' ועל גשגעי אעגור שאין להחיר אפילו העריכו והעמידו הראדיץ צעפ"ק רק צאופן שצצצתי למעלה צא"ס הוא סגור כיכ ע"י עפס"ק שג"א לצוא צקל לחקנו כשיפסוק קולו, אצל פשיטא יר"א חלקים צצנת לא יעלה ויציא צציתו שום כלי זמר אפי' צפול כמפורסם צצ"ע אור"ס סימן חק"ס ולא דצצתי רק נגד המון עס דיוחר טוצ ליסצ צציתו צצנת קודש ולשגוע הרדדיא עפ"י סג' ע"ל ע"ל צצית הקאפסע של עכוס לשגוע כ"ל ולשחור גס הקאפסע צצנת, ועי' שיראס ה' נגע צצצו צודאי יגנע גזה (וע' צצ' מהר"ם שייק אור"ס ס"י קכ"ג וצצ' עפס"ק פייס ח"ג על אור"ס ס"י כ' צציוס

תל תלפיות - לו / תל תלפיות / עמוד 55  
הודפס מאוצר החכמה

ג"ב לפני שצעות שתיס דצצתי עס רצ גדול וגאון שליט"א עגדינת סלחוארקי"א אודות ענין סג' וסעיז לי שאין אנו אצראדין ועצראדין לצקס סתיריס עצור צעלי סעכסגיס ואפי' צעניי אין דעתי כן אונת סלצני עליי א"ל כי גס צמול אין עצקשי סחירי יען צלל"ה אין לצס פונה לזס וסחוארליס על סחיר צצנת סעס רק עגא דצר וסחיוס פוק סזי שרצ עגא דצר כצר עשחש"י צו וצצקס"י רק אס יס איסור צרור ולכן סעטוצ לצצר אס יס איסור צצצר כי אז יס לעמות על סדצר כידוע וד"ל, שחריס יצא

תל תלפיות - לו / תל תלפיות / עמוד 55  
הודפס מאוצר החכמה

### ילקוט יוסף שבת א סימן רנב – התחלת מלאכה המסתיימת בשבת סעיף ט

**אסור** לשמוע שירים או חדשות מהרדיו בשבת, אף אם הרדיו הוכן מערב שבת על ידי שעון אוטומטי, המדליק את הרדיו ומכבהו מאליו. ואף אם תחנת הרדיו מופעלת על ידי גויים, טוב ונכון להחמיר בזה, משום זילותא דשבת. ואפילו אם מודיע בפתח ביתו, שהרדיו ערוך מערב שבת על ידי שעון שבת, אין להתיר בזה. ובפרט בארץ ישראל שהעובדים בתחנת השידור הם יהודים, והוא נהנה ממלאכת שבת. [ולכן השומע חדשות משכנו החילוני השומע רדיו בשבת, אסור לו להטות אוזן ולהקשיב לאותם חדשות].

דייק בלשונו – נכון או אסור ?

### ילקוט יוסף שבת א הוספות סימן רנב – מלאכה הנעשית מאליה בשבת

אסור לשמוע שירים מהרדיו בשבת, אף אם הרדיו הופעל מערב שבת, או על ידי שעון שבת, שהרי נהנה ממעשה שבת. ואף אם תחנת הרדיו, מופעלת על ידי גויים, או שמפעיל טייפ על ידי שעון שבת, גם בזה אין לשמוע שירים בשבת, משום זלזול בכבוד השבת, ועוד טעמים אחרים.

איסור ממש ?

### ילקוט יוסף שבת א הוספות – הערות סימן רנב – מלאכה הנעשית מאליה בשבת אות א

והנה הגאון יהושע נויברט שליט"א, מח"ס שמירת שבת כהלכתה העיר לנו בדין זה.... אחלה לשאול את כת"ר שליט"א לדעת מרן הבית יוסף שנקט כרב יוסף כנגד רבה, ואינו חושש משום זילותא דשבת, לכאורה מה האיסור לשמוע רדיו מתחנה שכולם הם גוים. ונכון, כי אין זה יפה לעשות כן כי אין לו לאדם להתעסק בש"ק כי אם בדברי קדושה, אבל מנא ליה לכתוב לדעת מרן הבית יוסף בלשון אסור...

אולם המעיין בילקוט יוסף הנ"ל, יראה שהקפדנו לכתוב בלשון "טוב ונכון להחמיר בזה" אבל לא כתבנו בלשון איסור, דאין הכי נמי איך נוכל לכתוב בלשון איסור בדבר שנראה שלדעת מרן ליכא איסורא, אחר דלא חושש לאיסור משום זילותא דשבת. אך מאידך היאך נוכל להתיר דבר כגון זה, שיפעילו טייפ בשבת על ידי שעון שבת, ושבת תהיה כחול. וע"ש בהערה שכתבנו כן בשם כמה אחרונים, שנכון מאד להחמיר בזה, ולהתרחק מכל מכשירי חשמל הפועלים בשבת באופן כזה, אפילו אם הם פועלים מאליהם. ושכ"כ בחלקת יעקב. ראה שם באורך. וגם כאן כתבנו שאין לעשות כן. אבל לא כתבנו בלשון איסור מוחלט.

### ספר גביע הכסף, הרב גדעון עטייה, שבת יח:

ומרן (סי' דנב ס"ה) הביא גם דינא דרחיים להתיר. ולפי"ז יצא נ"מ להלכה דיהא מותר להפעיל מכונת כביסה אוטומטית סמוך לחשיכה והיא תפעל המשך פעולתה בשבת וליכא למיחש משום השמעת קול. שו"ר לשו"ת יחווה דעת (ח"ג סי' יח) שכן העלה להלכה. ולכאורה לפי"ז יהא מותר להדליק טייפ בכדי לשמוע שירים ודרשות ע"י שיפעיל זה מלפני שבת או שרוצה לשמוע בשבת יהא מותר ע"י שעון שבת אולם ברדיו אע"פ שמצד השמעת קול אין לאסור מ"מ יש לאסור מצד נהנה ממלאכת שבת...

### גביע הכסף עירובין מכתבי הערות והארות – הרב משה ביתן – מכתב ט' עמ' תל' (על הג"ל)

גם אם נאמר שמה שהתיר מרן בשולחן ערוך בריחיים של מים מכיון שאין חוששים להשמעת הקול זה ממש לכתחילה... זה יהיה טוב וראוי בריחיים של מים שכל פעולתם היא לטחון ואגב כך הם משמיעים גם קול ובעצם הקול בריחיים הוא דבר טפל הוא איננו עיקר הפעולה... ואין כל כוונה בהפעלת המכונה להתייחס כלל לאותו קול שבוקע ממנו ואף אחד איננו מטה אוזן לשמוע את קולה של מכונת הכביסה... ברם בכלי שכל עבודתו זה "הקול" שהוא משמיע, אין הוא עושה כל מלאכה חוץ מזה שמטרתו להשמיע קולות ודיבורים, כיתד יתכן שנאמר שהקול זה מותר - הלא זהו עיקרו של הכלי... אתמהא ! (ועי"ש נימוקים נוספים, מראית עין, זילותא דשבת, מקום מרכזי בבית)

### תשובת הרב גדעון בן משה להשגת הרב ביתן – שם עמ' תל"א

כי בהשקפה ראשונה נראה כי החילוק שכתב הרבה"ג הנ"ל נחמד הוא אמנם לאחר העיון נראה דאין חילוקו מחוור להלכה במחילת כת"ר דאם קול אינו גורם לאיסור, גם קול שהוא עיקר הדבר אינו גורם לאיסור...

ועלה בלבי להביא רמז לדבר מדוד המלך דהנה בברכות ג.... כינור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד, כיון שהגיע חצות הלילה, באה רוח צפונית ונושבת בו ומנגן מאליו, מיד היה עומד ועוסק בתורה. והנה בזה"ק (תרומה דקע"ג ע"ב), משמע דכך היה דרכו בכל לילה... גם בלילי שבתות היה מנגן כן, ואין לו כלי המיוחד להשמעת קול יותר מכינור ואפ"ה היה מניחו לעוררו

#### שם עמ' תל"ב תשובת הרב עטייה.

...ומי"מ נלע"ד דכל זה יהא ראוי לאסור לשיטת הרמ"א אבל למרן דלא חושש ברחיים משום השמעת קול יהא מותר מצד השמעת קול בהפעלת טייפ ע"י שעון שבת וכמובן דכל זה להלכה ולא למעשה אלא לברר מקחו של מרן הב"י אשר ממנו ישקו כל העדרים דמי שרוצה לחלק בין עיקר לטפל בענין השמעת קול צריך להביא ראיה לדברים ולא להסתמך על סברא קלושה בעלמא...

#### נשמעת שבת חלק ז סימן שצ"ג

מהו להעריך מלפני הקיץ את ראדיא שתופעל בביתו בקול רם כל הקיץ (להרחיק גנבים שיסברו שמי שהוא בבית כל הקיץ). תשובה. במקום דשכיח גנבי מותר. לכאורה יש לאסור משום שמשמיע קול ואוושא מילתא כמו שמבאר ברמ"א סי' רנ"ב סעיף ה' שאסור להפעיל מער"ש רחיים של מים שמשמיע קול בשבת ואולי כיון שפועלות כל השבוע אין חשש, ולא דמי להתם דרק בער"ש ואת מתחיל להפעילה ויש לדמותו למה שמתיר שם הרמ"א להשתמש במורה שעות המקשקש בכל שעה ושעה דהכל יודעים שמעריכין אותה מער"ש וצ"ע. עוד זאת מאחר שהרמ"א שם מתיר במקום הפסד מרובה על כן במקום דשכיח גנבי שמירה זה הוא בכלל הצלה מהפסד מרובה

#### שבות יצחק חלק יח סימן ח סעיף ז' עמ' רז

להשאיר נגן או טייפ פועל בשבת כדי להשמיע דברי תורה או מסך דולק לראות תמונות הרי זה מעורר תמיהה והרגשת חול והוא בכלל עובדין דחול

#### מאמר מרדכי שבת ג עמ' קע"ט

אין לצפות בטלוויזיה או לשמוע שידורי רדיו בשבת אפילו שהמכשיר מופעל על ידי שעון מערב שבת או נשאר דולק מערב שבת בין בשידורי רדיו וטלוויזיה ישראלים ובין בשידורי רדיו וטלוויזיה של גויים מג וטעם האיסור הוא בטלוויזיה ורדיו של גויים משום שמא יטה כלומר שמא יכוון את התחנה מחמת שיבושי שמיעה וכדו' או יחליש או יגביר את עוצמת הקול וכדו' ובטלוויזיה ורדיו ישראלים מתווסף איסור מכיון שנהנה ממלאכת שבת הנעשית ע"י ישראל מד ובנוסף יש איסור גם משום שמא יתקן כלי שיר שאם ישנה את השידור לתחנה אחרת נמצא משנה את תדר הגל ודבר זה אסור משום מתקן מנא...

#### תשובות והנהגות פרק ב סימן קצח

שאלה: אשה שבנה בחזית (במהומות כאן בגבול דרום - אפריקה) ורוצה להעמיד רדיו מע"ש לכל השבת כדי שלא תדאג אשה אחת שבנה חייל מודאגת, ולבה נמג ונמס מפחד לבנה, ושומעת תמיד החדשות כדי להירגע, ושאלה אם מותר לה להעמיד מע"ש הרדיו ולא תגע בו בשבת, ותוכל לשמוע החדשות ויונה לה.

והנה אי אפשר לדון באשה זאת לבד, רק כיון שבכלל מצוי ברדיו שמגבירים ומכבים ראוי לגזור עלה בשבת, כשם שבכירה גזרו שמא יחתה, רק האשה רצונה להניח סביב הכפתור נייר שרשום בו תזכורת "שבת היום" שאם תרצה לנגוע שמה תזכור מיד, וכה"ג אולי לא גזרו, וכעין זה שמעתי בשם הגאון וצדיק רבי ישראל סלנטר זצ"ל לגבי לאמך שאם נמצא במקום שמגדילים, פתק שרשום בו "שבת היום" לא גזרין, דלא אתי להטות, (ונדפס בספר חתנו בשמו) וכן מצדד בזה הבה"ל (סי' רע"ה) ע"ש, והוא הדין כאן אפשר שאם במקום שמגדילים יש תזכורת מספיק, אבל בשם רבינו החזו"א זצ"ל מוסרים שדעתו דגם בנר שבת לא מועיל תזכורת משום לא פלוג.

ומיהו בכירה גופא שגזרו שמא יחתה נראה דלכ"ע לא מועיל תזכורת, שרק בשמא יטה שחז"ל גופא הקילו טובא כגון כשיש אחר עמו דאין לחשוש, או באדם חשוב שאין דרכו להטות מותר, או אם קורא בפרק במה מדליקין מפורש במחבר (רע"ה סעיף ז') שאין לחשוש, הוא הדין אם רשום שמה ש"שבת ואין להטות" שפיר לא גזרין, אבל בשמא יחתה לא הקילו אלא בגרוף וקטום, ואין לנו להוסיף גם כה"ג. אבל מ"מ היינו דוקא בכירה שגזרו, והקילו רק בגרוף וקטום, אין לנו להמציא מעצמינו קולות ולא פלוג, משא"כ ברדיו שהאיסור לא מפורש, רק נראה לן לגזור, נראה יותר להקל כשזוכרים משבת באופן דליכא למיגזר, ורק בלא יחתה גופא, נראה להחמיר שכיון שגזרו בגרוף וקטום ולא הוסיפו שאם יש הודעה במקום פתיחת התנור וכדומה מועיל, וע"כ לא מועיל.

ומיהו רדיו אוושא טובא וכעין ריחיים שאפילו מע"ש אסור שמשמיע קול וכמבאר בשבת (יח) ובש"ע רנ"ב (סעיף ה') ברמ"א שיש לאסור בריחיים ובכל מקום שיש לחוש להשמעת קול, והיינו משום דאוושא מילתא ואיכא זילותא וכ"ש להפעיל הרדיו מע"ש שע"ז נהנין ושומעין ממלאכות הנעשים בשבת גם עבור שומעי הרדיו, דאיכא זילותא, וכן הזילותא אינו תלוי בהרבה שומעין שאפילו ריחים בביתו והוא יחידי אסור דלא חילקו, שפעולת ריחים חשיבא דבר דאוושא מילתא אף שנראה לכל שנעשה מאליו, וכל שכן בזה דאיכא למיגזר. וע"כ גזרו בכל מקום, וגם כאן ראוי לגזור, וראיתי בקיצורים מביאים מאחרונים שכבר דנו בשאלה זאת, ולמעשה נראה להחמיר ובפרט שזהו גם כן עובדא דחול. וכבר הבאנו בתשובה (לעיל סי' קפ"ח) כמה וכמה טעמים לאיסור שחלילה להקל בזה בשום אופן ע"י שם.

ומיהו התרתי באופן שהיה לה משרתת גויה בחדרה בחצר (וכנהוג כאן) עם רדיו ובשל הגויה מותר, כשהגויה גם כן שומעת שנעשה גם בשבילה, ונח דעתה בכך, ולדבריה בכך משיגה עונג שבת, אבל אמרתי לה שיותר טוב לשכוח בשבת מכל דבר כי קדוש היום לאדונינו, וכדאי זכות שמירת שבת כראוי לו בלי לדאוג ולשמוע החדשות שתינצל מכל בשורות רעות, אמן!